

साझाकुरा
हाम्रो कुरा

प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रणमा सर्वपक्षीय ध्यान जरुरी

पृथ्वीका हरेक कुना अनि समग्र भूगोल नै विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपहरूको सम्भाव्य जोखिममा छ । अफ मानवीय क्रियाकलाप, प्राकृतिक सम्पदाको अविचेकी प्रयोग, जलवायु परिवर्तन आदिले त भन्नु प्राकृतिक प्रकोपको जोखिम बढाएको छ । हरेक वर्ष विश्व समुदायले अक्टोबर महिनाको १३ तारिख अर्थात् आजैका दिन विश्व प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रण दिवसका रूपमा मनाउने गर्दछन् । विभिन्न कार्यक्रम, सभा सम्मेलन, गोष्ठी इत्यादिले जनजागरण फैलाउने, अनि हानी न्यूनीकरणका लागि यस दिवसको महत्व धेरै छ । प्राकृतिक प्रकोपसँग हामी जुट्न सक्दैनौं, हामीले केवल पूर्व तयारी तथा सतर्कता अपनाएर हुनसक्ने हानी न्यूनीकरण मात्र गर्न सक्छौं । सन् १९८९ को राष्ट्रसंघको साधारणसभाले प्राकृतिक विपत्ति विरुद्ध पूर्व तयारी र जागरणको अभियुक्ति लागी यस दिवसको सुरुवात गरिएको हो र आज पनि यस दिनमा विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूले विश्वभर यस विषयमा प्रभावकारी जाग, सौप र धारणाको प्रवाह गर्दछन् ।

यसका साथै समुदाय, राष्ट्र अनि क्षेत्रकै जागरणलत बढाउन, पूर्वतयारी संरचनामाथिको पहुँच बढाउन अनि पीडितहरूको संरक्षणका लागि विशेष आह्वान गर्ने संयुक्त राष्ट्रसंघको योजना छ । छोटो-छोटो दूरीमा फरक भू-बनोट, हावापानीका लागि विश्व समुदायमा परिचित नेपालले पनि समय-समयमा धेरै प्राकृतिक विपत्तिहरूको सामना गर्नु परेको, समय-समयको भूकम्पको होस् वा भीषण बाढी पहिरो, भौगोलिक रूपमा विविधतासँगै जटिल नेपाल सदैव प्राकृतिक विपत्तिको उच्च जोखिम मे छ । यसवर्षको विश्व प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रण दिवसको नारा चाहिँ प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रण र जोखिम न्यूनीकरणलाई विश्वव्यापी संस्कार बनाऔं भन्ने छ । दुःखद कुरा चाहिँ नेपालीहरूको अपर्याप्त प्रकोप नियन्त्रण सीप र जानकारी रहेकाले हुने थप हानी र जोखिमका कारणले हुन जान्छ । राजधानी काठमाडौँकै मूल्धारको बायापानी, स्वास्थ्य सुविधा र आधारभूत कुराहरूको सुलभतामाथि भूकम्पको कडा प्रश्न चिन्ह उठाएको हामीले चाल पाएकै हो । राजधानीको त्यो हविगतले सापेक्षिक रूपमा दूर दराजका गाँउहरूको अवस्था सहजै बयान गर्दछ । नेपाली पाठ्यक्रममा अर्कै पनि प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रणका प्रयोगात्मक अभ्यास र व्यवहारिक शीर्षकहरू नहुनु भन्ने दुःखदायी कुरा हो । अफ अव्यवहारिक विक्से ज्ञान जस्तै भूकम्पको आउँदा ट्रेल मुनि या घर्मीभै रोक्ने र छेल्ने आडमा बस्ने भन्ने ज्ञानहरूले ज्याकै विपरीत ज्वान जोखिममा परेको र बोचनुपर्ने ज्यान पनि मृत्यु र अङ्गभङ्गको जोखिममा परेको उदाहरण भूकम्पको देखाएको हो । माटो सुहाउँदो प्रविधि र प्रक्रियाको साटो हामी अत्यातित कुरामा सोचोडोली लागेको परिणाम हुन सक्छ, अर्कै पनि नेपाली भूमिमा प्राकृतिक प्रकोप भएमा न्यूनतम पूर्व तयारी पनि छैन ।

धेरै प्राकृतिक प्रकोप नियन्त्रणको एकमुस्त जिम्मा अनि जागरणका कार्यक्रम धेरै हदसम्म गैरसरकारी संस्थाको पोटाँमा पर्नु पनि दुर्भाग्य नै हो । शायद यसै कारणले पनि भूकम्पपश्चात् धर्म परिवर्तन र मानव तत्त्वका कुराहरू आएस्र हुन सक्छन् । यस्ता संकेतशाली युगमा सरकारी र गैरसरकारी दुवै तहको समान सहभागिता जरुरी छ । आजको दिन यी सबै कुराहरू विश्व समुदायसँगै नेपालले पनि बुझ्न र आत्मसाध्य गर्न जरुरी छ ।

महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू	
मकवानपुर प्रहरी	एम्बुलेन्स सेवा
प्रहरी कन्ट्रोल: १००	नेपाल रेडक्रस: ५२०७११, ९८५४०२८, ९५२
जिल्ला ट्राफिक: ५२०५९९	हेटौडा अस्पताल: ५२०३०५
बडा प्रहरी: ५२०२९९	चिरार नियोजन संघ: ५२०७५९, ९८५१०५०, ५४००
परापुलिनगर इलाका: ५२०५५५	मनसरी रेडक्रस: ९८५१०५८, ९८१
पाहड इलाका: ६२०५४७	छतिवन रेडक्रस: ९८५१०५९
मनसरी इलाका: ९८५४०९०, ९८५४०	मीमाचेली रेडक्रस: ९८५१०६०, ९८१
इलाका फापरबारी: ६२१९८०	बडबारासी रेडक्रस: ९८५४०६२, ९८५
इलाका भीमफेदी: ६९१५६२	सहकारी अस्पताल: ०५५२५५०, ९८५४०६१, ९८५
इलाका टिमन: ९८५४२९९, ९८६२	बासाही अस्पताल: ९८५४२९९, ९८५
चौकीटोल चौकी: ९८५४२९९, ९८५४०	बासक सन: १०१
चिसाङ चौकी: ९८५४०६०, ९८५४०	सर्वेक्षण सेवा: १०६८
नेवारपानी चौकी: ९८५४०००, ९८५४०	महोडी सेवा: ५२१०५०
फाकेचौ चौकी: ९८५४०९९, ९८५४०	अपाङ बाल अस्पताल: ९८५४२९९, ९८५
परमपेखरी चौकी: ९८५४०९९, ९८५४०	

मौलिको पात्रो

भेलि वि.सं. २०७९, असोज २८ गते शुक्रबार १४ अक्टोबर २०२२ । काठिंक कुष्णाक पञ्चमी ।
कौलागा ११२२ न.सं. । सूर्योदय ६:०४, मूर्यास्त ५:३५ । विश्व गुणलत दिवस ।

आजको राशिफल

राशि	पुरुष	मार्गिक चिन्ता
मेष	परिवारमा हर्ष	कार्यन्तरणको योग
वृष	व्यवसाय फलदाउने	व्यर्थ भ्रमण
मिथुन	नैराश्रयता	मान प्रतिष्ठा वृद्धि
कर्कट	परिश्रमबाट सफलता	धनहानि
सिंह	सम्पत्तिस्वन्धी विवाद	हर्ष थपिने
कन्या	मित्रबाट विरोध	

शिक्षकहरूले पढ्नैपर्ने छवि अनित्यको 'शिक्षकको भाषा'

रमेश प्रसाद ताम्रकर

शैलीलाई संकेत गरेको छ । शिक्षण पेशासँग आबद्ध व्यक्तिको लागि यो कित्ताव अत्यन्त उपयोगी र फलदायी हो । साँच्चै भने हो भने यो कित्ताव शिक्षकहरूको पनि शिक्षक हो भन्दा अर्थुक्त हुनेछ । शिक्षक स्वयम् लामो समय सम्म शिक्षण पेशासँग सम्बद्ध रही वास्तविक कक्षाकोठामा शिक्षासँग मात्र नभै कक्षाकोठा बाहिरका र सामुदायिक तथा संस्थागत दुबै प्रकृतिका स्वल्न कनेजका छात्रछात्रासँग नजिक रहेर सिकने सिकाउने कामको अनुभवको संगानो यो सबैका लागि रोचक र ज्ञानवर्धक महसुस गरिएको छ । शिक्षा र शिक्षकको प्रायःनकरारत्मक समाचार नसुनिनेको दिन विरलै भेटिने वर्तमानमा यो कित्ताव थप महसुसी र व्यवहारिक छ भन्ने पर्दछ । शिक्षकको भाषा हो भने तथ्यमा विभूति छैन ।

उल्लेख गरेको भनाइ-भाषाको सृष्टिका लागि पुस्तक पढ्ने शिक्षकहरूमा बालबालिकाका लागि बढ्दो ज्ञानको भण्डार ज्ञानदा हुन्छ । उनीहरू कक्षाकोठामा बढी आत्मविश्वास, भद्र र तनावमुक्त भेटिन्छन् । त्यस्तै महाभारतका द्रोणाचार्य र एकलव्यका प्रसंग सहित रामायणको हनुमानको सन्दर्भ उक्ति प्रेरणादायी रहेका छन् । अमेरिकी वैज्ञानिकहरूको सर्वेक्षण र युनिभर्सिटी अफ क्यालिफोर्नियाको अनुसन्धानका बोली र विषयवस्तुका सवालमा प्रस्तुत निष्कर्ष महत्वपूर्ण र मननीय छन् । शिक्षा र शिक्षकको अन्तर्गत विषयवस्तुको अध्ययनले शिक्षक र अभिभावकको सम्बन्ध र व्यवहारले सिकाईमा पनि प्रभाव पार्ने देखिन्छ भने प्रभावकारी छ भन्ने पर्दछ ।

आफै शिक्षक बनेर कक्षाकोठामा प्रवेश गर्दाको अनुभव, साक्षमी शिक्षकहरूको बोली र व्यवहार सही शिक्षण पेशासँगै हेर्ने, बुझ्ने र प्रश्नार्थने गरी, शिक्षा प्रशसनको व्यवहार, पेशागत संस्थाहरूको धनदा, समितिका पदाधिकारीहरूको बर्नाडा र ध्येय, अभिभावकहरूको ईच्छा र चाहना सही शिक्षकहरूको प्रतिको नकारात्मक टिप्पणी समेतका कतिपय अत्यन्त शिता र पिडाजन्य क्षणहरू अनि कतिपय रमाईला तथा सुखद पक्षहरू पनि शिक्षकहरूको यो कित्तावको अर्को आकर्षक पक्ष रहेको छ ।

कुलीन वर्गको कब्जामा समानुपातिक निर्वाचन प्रणाली

दुर्गा कार्की

अभ्यास दलहरूले गर्दैनु जुन सुरक्षित नै गर्दै आएका छन् । संघीय प्रणालीको अभ्यास अगाडि नै संविधानसभाका निर्वाचनहरूमा नेपालले समवेगी समानुपातिक प्रतिनिधित्वको सिद्धान्तलाई अंगीकार गरेको थियो । मिश्रित निर्वाचन प्रणाली अनुसर बायाव्यक्त कानुनी प्रावधानका लागि समानुपातिक प्रणालीमा महिना एवं तोकिएका अन्य क्षेत्र वा वर्गको प्रतिनिधित्व थप पनि पसिँलो हुने निर्वाचित हुने प्रणालीका लागि समवेगी उम्मेदवार उभ्याउनु र विजयी गराउन/बनाउन दलहरू अस्फल देखिएका छन् । समानुपातिकताको बन्दसूची पनि त्यसै लाक्षणिक छ । त्यसपश्चात् विकृत अभ्यास छद्महरू हुँदै आएका छन् ।

उम्मेदवार सिफारिस गर्न सुरु गरेपछि केही समयअघि काठमाडौँमा आयोजित आगामी निर्वाचनमा महिला सहभागिताका लागि गरेको तयारीका बारेमा प्रमुख दलसँग गरिएको एक छलफलमा नेतारहरूले पार्टीमा महिला सहभागिता नै कम रहेको र शक्कारु पनि दश नहुँदा नभएको जस्तो प्रतिनिधित्व गराउन नसकेको आशय प्रकट गरेको थिए । के साँच्चै नै महिला शत्रु नभएकाले टिकट नपाएका हुन वा कमजोर भएको सधुताभाष पालेकै कारण प्रत्यक्ष निर्वाचनमापर्न प्रतिस्पर्धामा जान हरार सम्पत्तिकबाट सुरक्षा हुन सकेका हुन ? कि नेतृत्वले आफ्नोलाई समानुपातिकमा सुरक्षित गरेर पार्टीको बलियो उपस्थिति नपाएको ठाउँमा वा हाने शेरहरूमा महिलालाई टिकट दिने अनि दिएको त हो आज सकेनन् भने बलियो बहाना बोजेका हुन ? अथवा महिलाहरूले भन्दै आएको जस्तो राजनीतिक दलको नेतृत्व बहिर बोल्दा जति लीगकमैथै देखिन्छ भित्र उनीहरूमा त्यति नै जखर पितृसत्तात्मक सोच छ, जसले महिला प्रतिस्पर्धी भएको देखा सक्दैन ? यी र त्यसै कारणले संविधानसभामा प्रत्यक्ष निर्वाचनमा जितेर आएका महिला, राजनीतिमा आफ्नो भूमिकासमा दशो उपस्थिति बनाई स्थापित भएका युवा महिलाहरूले समेत समानुपातिकमा आफ्नो नाम भएकोमा चित्त बुझाउनुपर्ने स्थिति आइरहेको छ । आफ्नो क्षेत्रमा बलियो स्थान बनाएका प्रखर महिला समेत समानुपातिकमा आफ्नै छिडि संविधानले समानुपातिक निर्वाचनका लागि गरेको व्यवस्था र प्रावधानको मर्म अनुसार उल्लेख परिकल्पना गरेका पछडि पारि एक, दलित, जनजाति र सीमान्कल समुदायका महिलाको सहभागिता यो तथ्य कहिले हुन्छ ?

जससंख्याको आधारमा सबै जातजाति, समुदाय र वर्गको समान सहभागिताका लागि राखिएको समानुपातिक व्यवस्थाको उच्च जाति, वर्ग र समुदायबाट पटक-पटक भइरहेका यती चरम दुरुपयोग विरुद्ध अब दलहरूभित्रै विद्रोह गर्न हिलो भएन ? समानुपातिक प्रणालीको अभ्यास गरेको डेढ दशकसम्म तिने उच्च कुलीन वर्गहरूका महिला दोहोर्साइँ तेरेच्यो आउने तर ती वर्गका लागि सिकेको नभौवी पर मात्रै कब्जा गरिरहेका टिकटहरूले दलका नेतृत्व विरुद्ध दलनिर्वाह अबाध उठ्न किन नसकेको हो ? संसदमा महिलाको सहभागिताले मात्रै नहुँदै रहेछ अर्थपूर्ण सहभागिता चाहिँने रहेछ भने महसुस सभैरै हेर्दाहीँ पनि समय आउँदा किन हामी चुपचाप छौं ? अलिबेलो प्रस्तो मीनता र स्वीकार्यताले पनि हामीलाई उनीहरूजस्तै प्रश्न गर्ने भैँतक धरातल हिन्छु र ? राजनीतिक दलहरूले समानुपातिक निर्वाचन प्रणालीलाई संविधानले व्यवस्था गरे अनुसार कौटा पुर्चाउन र अतिपूर्विका लागि प्रयोग गर्ने अवस्थाले

संचालनमा प्रत्यक्ष नेतृत्व गरेका र नै दलहरूबाट निकै कम छन् । स्वतन्त्र रूपमा पनि महिला उठेका छन् । यो तथ्य र अर्थलक्ष्य अभ्यासहरू हेर्दा महिलाहरू चुपचाप बितेर आउने वातावरण कति बन्द त्यो अनि सकिने अवस्था छैन । जन र डाकको विकल्पपूर्ण प्रतिस्पर्धामा महिला जितेर आज्ञानु भने आवाज पनि छैन । त्यसैले सरपतिले पनि ३३ प्रतिशत महिला सहभागिताको संवैधानिक व्यवस्थालाई समानुपातिकबाट पुर्चाउने गलत

फिल्म 'पोइ प्यो बुढो'को निर्मातामा दीपक मनाडे

काठमाडौं/ फिल्म 'पोइ प्यो बुढो'को निर्देशक दीपक मनाडेले फिल्मको बारेमा जानकारी दिएका छन्। उनले फिल्मको बारेमा जानकारी दिएका छन्। उनले फिल्मको बारेमा जानकारी दिएका छन्।

अर्थमन्त्री शर्मा अमेरिका

अमेरिका/ अर्थमन्त्री शर्मा अमेरिका भ्रमणमा गएका छन्। उनले अमेरिकाको राजधानी वासिङ्टन भ्रमणमा गएका छन्। उनले अमेरिकाको राजधानी वासिङ्टन भ्रमणमा गएका छन्।

एमालेको स्थानीय कार्यकर्ता र मतदातासँग हाम्रो लडाईं होइन: खतिवडा

साझाकुरा संवाददाता हेटीडा, २६ असोज प्रतिनिधि सभा क्षेत्र नं २ का सत्तारोपी गठबन्धनका उम्मेदवार एमम् नेकपा एकीकृत समाजवादीका स्थायी कमिटी सदस्य विरोध खतिवडाले नेकपा एमालेका स्थानीय कार्यकर्तासँग हाम्रो लडाईं होइन, मतदातासँग हाम्रो लडाईं होइन भन्ने भनाई राखेका छन्।

उत्तर रणनीति स्थापना, संविधानको रक्षा तथा बाम एकाताका लागि गरिएको सचयनाई विरोध एमालेसँगै सघर्षको रूपमा बुझ्न नहुने बताए।

'सिंगल' बनिन् नम्रता श्रेष्ठ, टुंगियो दावासँगको चार वर्ष लामो प्रेम सम्बन्ध

काठमाडौं/ अभिनेत्री नम्रता श्रेष्ठ यतिबेला पुनः सिंगल बनेकी छन्। पछि पेटुटन व्यवसायी दावा रिट्ठमन शोपर्ससँगको चार वर्षसम्मको प्रेम सम्बन्ध औपचारिक रूपमै टुंगिएको छ।

नम्रता श्रेष्ठले आफ्नो प्रेम सम्बन्ध टुंगिनुमा खुसी भएकी छिन्। उनले आफ्नो प्रेम सम्बन्ध टुंगिनुमा खुसी भएकी छिन्। उनले आफ्नो प्रेम सम्बन्ध टुंगिनुमा खुसी भएकी छिन्।

मलेसियासहित खाडी मुलुकमा कामदार ठगिएकोप्रति विभागको चासो

काठमाडौं/ वैदेशिक रोजगार विभागले वैदेशिक रोजगारीमा जाने कामदारबाट अनियमित रूपमा नगठानन चलाइने गरेको छ। विभागले एक सूचना जारी गर्दै वैदेशिक रोजगारका लागि मलेसियासहित विभिन्न खाडी मुलुक जाने कामदारबाट विभागमा उल्लेखित गर्न विपरीत रकम असुल गरिएको भन्ने कडा चेतावनी गर्ने गरेको छ।

कर्णालीलाई लुटिबनीको बलियो लक्ष्य

फ्रि-टिकट लगायतका अन्य मुलुक रोजगारदाताले व्यहोर्ने नगरी विवरण खुलाई समन्वित म्यानपावर सन्ध्याले कामदार छुटोका लागि पुर्ण स्वीकृति पछिका विज्ञापनमा निःशुल्क भिना, निःशुल्क हवाई टिकट र निःशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण तथा कुनै पनि शुल्क नसार्ने विज्ञापन गरे पनि कामदारबाट रकम असुली गर्ने कारवर्तिताको आधारमा छुटो नगरीएको उल्लेख छ।

पोखरा/ लुटिबनी प्रवेस नगरी राष्ट्रिय खेलकुद अन्तर्गत महिला क्रिकेट प्रतियोगितामा कर्णाली अतिरिक्त रहेको छ।

कात्तिक १ सम्म महानगरले हात्तीसारको टुकुचामा डोजर चलाउन नपाउने

हात्तीसार क्षेत्रमा टुकुचा जमिनमूलक ब्याजुन निर्माण गरिएको भूमिगत सुकृष्णमाथि बनेका निजी घरहरू काठमाडौं महानगरपालिकाले कानुनीपरिपक्व भएकाे भन्दै उच्च अदालत पाटनमा परेका रिटको सुनुवाइ गरेको छ।

प्रतिवेदन बुझायो । उक्त स्थानमा टुकुचाको नक्सा नै छैननससमै नै निर्माणको कुरा रेखांकन गर्ने भन्दै कम्प्लेक्सको रेखांकन गर्ने अधिकार आफूहरूलाई दिएकाे छैन भन्ने जोगीको कार्यवले रिटको प्रतिवेदनमा उल्लेख छ । टुकुचा रेखांकन नै गर्ने एउटा सरकारीवाला निकायका प्रतिनिधि सम्मिलित समिति बनाउन र अध्ययन गरेर निर्माणको निष्कर्षका आधारमा प्रक्रिया अघि बढाउनुपर्छ भन्ने सुझाव पनि उक्त कार्यवले दिएकाे जोगीले बताएका छन् ।

बिजुली बसको लहर, छैन चार्जिड स्टेसन

काठमाडौं/ साफा यातायातका ३७ वटा बिजुली बस तिहारलक्षित नै काठमाडौंमिर्नेछन् । सरकारीकै लगानीमा खरिद गरिएका बिजुली बस चालको नामनिर्वाहबाट काठमाडौंतर्फ ल्याइनेछ । तर, बस निर्माहकै साफा यातायातको टाउको दुखाइको विषय बनेको छ, बिजुली बसको चार्जिड स्टेसनसहित पार्किङ स्थल ।

बसका लागि पार्किङ क्षेत्र मात्रै छुट्टयाएर हुँदैन, पार्किङ क्षेत्रमै पार्किङ चार्जिड स्टेसन पनि राख्नुपर्छ । अहम रातिको समयमा धेरै बसहरू एकसाथ चार्जिडमा राख्नुपर्छ, रिटको समेत चार्जिड स्टेसन चलाइरहनुपर्छ । यसले गर्दा डिजेल माडीभन्दा बिजुली गाडीका लागि बढी क्षेत्रफलसहितको पार्किङ चाहिन्छ ।

अन्तरिम अदिसम्मन्त्री छुलफुलका लागि कात्तिक १ को पेसी तोकेर अवसरक कयाकप पेश गर्नु भनेर अदालतले भनेको छ । अदरुल्लेख जति अल्पकालिन अन्तरिम अदिसा पनि कर्तिक १ सम्म रिटबाट रिहाइको छ । भरी सुन्तिर, महानगरले टुकुचाको रेखांकन गर्ने भन्दै नापी विभागलाई रिटो खेलेको थियो । त्यसपछि विभागले आफ्नो तहकडमास भूमि व्यवस्था मन्त्रालयमा महानगरको प्रस्ताव जमाकारी गराएको थियो ।

साफाले बिजुली बससँगै आफ्ना लागि २० वटा चार्जिड स्टेसन त किनेको छ, तर ती चार्जिड स्टेसनहरू कहाँ राख्ने भन्ने टुंगी लागेको छैन । उपत्यका जग्गाका लागि साफाको नजर सरकारीतर्फ छ । गाढ बग्ने साफाले बिजुली बसका लागि चार्जिड स्टेसन राख्ने जग्गा उपत्यका पराउन आग्रह गर्दै पत्राचार गरेको थियो ।

के तपाईं फोटो कपी प्रिन्टर मेसिन किन्दै हुनुहुन्छ ? Brother, Canon, HP, Sharp, Ricoh, Epson, Kyocera, Lexmark. Printer Shop The complete office solution. Contact No. 9845292140, 057-527041, Schoolroad, Hetauda-4 tonerhouse_hd@yahoo.com

